

Tema: Jėgos ir taikos šalininkai. Konfliktas

Šios temos nagrinėjimą sudarys trys atskiros dalys. Kiekviena dalis apima konkretų temos aspektą, įvairias siūlomas įžvalgas ir įvardijamus iššūkius.

1 dalis. Kaip vystosi konfliktai?

2 dalis. Konflikto žmogiškoji kaina.

3 dalis. Ko reikia norint, kad įsiviešpatautų taika?

Kiekviena dalis apima:

- orientacines pastabas mokytojui (2–4 psl.),
- užsiėmimus,
- pagalbines vaizdines ir tekstines mokomąsias priemones,
- siūlomas interneto mokomąsias priemones.

Kiekvieną dalį riboja laikas, kad klasėje ji būtų išnagrinėta maždaug per 60 minučių, tačiau kiekvienas mokytojas pats sprendžia, kurias klases ir grupes užduotis atlikti. Šie užsiėmimai – tai ir mokytojo vadovaujamos diskusijos, ir darbas grupėse, ir savarankiškas mokymasis, ir naudojimas pirminiais bei antriniais istorijos šaltiniais.

Temos apžvalga

Šiandieninė Europa daugeliu atžvilgiu yra tiek karo, okupacijos ir griovimo istorijos, tiek solidarumo, derybų ir susitaikymo istorijos rezultatas. Nors šiandien dauguma europiečių gyvena taikiai ir karą sieja su kitomis pasaulio šalimis arba tolima istorija, mums iki šiol svarbi mūsų žemyną suformavusi konfliktų ir bendradarbiavimo dinamika. Ir tikrai, ši dinamika didžiąja dalimi priklauso nuo to, ką gali rinktis asmenys ir žmonių grupės, nuo jų priimamų sprendimų ir tų sprendimų pasekmių.

Gvildenant šią temą bus nagrinėjamas asmenų ir grupių vaidmuo sukeliant, pagilinant, sušvelninant konfliktus ir jų vengiant, taigi tai bus galimybė kartu su mokiniais aptarti pagrindinius moralės klausimus. Palyginant istorinius įvykius ir susiejant juos su asmeninėmis iniciatyvomis, užsiėmimų metu keliant čia siūlomas klausimus mokiniai bus skatinami gilintis į istoriją ir puoselėjamas jų aktyvus pilietiškumas.

Apibrėžtys

Per kai kuriuos siūlomus užsiėmimus mokiniai gali naudotis čia pateiktomis apibrėžtimis.

Konfliktas

Šis žodis kildinamas iš lotyniško žodžio *conflictus*, reiškiančio susidūrimą, susikirtimą. Ši sąvoka žymi dviejų ar daugiau šalių nesutarimą, kai, šių šalių manymu, kyla grėsmė jų poreikiams, interesams ar rūpimiems dalykams.

Šaltinis: Europos Vadovų Tarybos vadovas „Youth Transforming Conflict“, 2012 m.

Taika

Negatyvi taikos apibrėžtis: taika yra tik karo priešingybė. Tikslas tebėra išvengti karo, tačiau jo siekiama jėgos pusiausvyrą išsaugant atgrasomosiomis priemonėmis, o ne bendradarbiavimu.

Pozityvi taikos apibrėžtis: taika užtikrinama taikiomis priemonėmis. Tai reiškia, kad taikos siekiama paisant teisingumo ir žmogaus teisių principų.

Šaltinis: Europos Vadovų Tarybos vadovas „Youth Transforming Conflict“, 2012 m.

Pacifizmas

Tai požiūris, pagal kurį atmetamas konfliktų sprendimas smurtu. Sąvoka apima pačias įvairiausias pozicijas, pradedant bet kokio smurto atmetimu bet kokiomis aplinkybėmis, įskaitant savigyną, baigiant raginimais visiškai panaikinti karines institucijas ir užkirsti kelią karui. Pacifistų įsitikinimu, tarptautiniai ginčai gali ir turėtų būti sprendžiami taikiai.

Šaltinis: Europos Vadovų Tarybos vadovas „Youth Transforming Conflict“, 2012 m.

Aukos

Žmonės, kurie buvo skriaudžiami ir (arba) puolami žodžiu ir (arba) fiziškai.

Šaltinis: Organizacijos „Facing History and Ourselves“ mokomųjų priemonių pedagogams skyrius „Sprendimų priėmimas neteisybės laikais“

Nebylūs stebėtojai

Asmuo arba žmonių grupė, matantys, jog tai, kas vyksta, yra negerai, tačiau nieko nedarantys, kad užkirstų tam kelią.

Šaltinis: Žr. pirmiau

Vykdytojai

Nusikaltimų ir kitų skriaudos ar smurto aktų vykdytojai.

Šaltinis: Žr. pirmiau

Gelbėtojai

Žmonės, kurie stengiasi gelbėti smurto aukas.

Šaltinis: Žr. pirmiau